

פרוטוקול מס'

מישיבת ועדת העבודה והרווחה 296
יום שלישי, י"ז בטבת התשנ"ט (5 בינואר 1999), שעה 11:45

נוכחים:

חברי הוועדה: מקסים לוי - היו"ר

מוזמנים:
עו"ד זוהר פורן - משרד המשפטים
רוני ארד - משרד האוצר
מרים שמלצר - המוסד לביטוח לאומי
רועי קרת - המוסד לביטוח לאומי
יפה מירז - המוסד לביטוח לאומי

היועץ המשפטי: משה בוטון
ארבל אסטרן (מתמחה)

מנהלת הוועדה: שירלי אברמי

רשמה: אירית שלהבת

סדר היום: 1. הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - ביטוח עקרת בית לעניין קצבת שאירים),
התשנ"ח-1998 (של חה"כ חד טל).

הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון - גמלת שאירים לילדיה של עקרת בית שנפטרה), התשנ"ט-1999

משה בוטון:

אדוני היושב-ראש, חבר הכנסת דוד טל לא נמצא אבל הוא ביקש ממני להציג את הצעת החוק במקומו. לפי המצב שקיים היום עקרת בית, אישה שאינה עובדת ושלא ביטחה את עצמה ברשות, היא לא מבטחת בביטוח לאומי. אם היא נפטרת, מכל סיבה שהיא, אז ילדיה הקטינים לא מקבלים שום קיצבת שאירים. קורה במשפחות כאלה שהבעל בקושי יכול לפרנס את הילדים והם סובלים מכך, גם מחסרון כלכלי, ולפעמים מגיעים עד פת לחם.

לפי ההצעה מוצע לתקן את החוק באופן שעקרת בית כזו שלא מבטחת בביטוח לאומי, בענף זיקנה ושאירים, במקרה שחס וחלילה היא נפטרת אז ילדיה הקטינים יקבלו קיצבת שאירים כמו שמקבלת אישה עובדת שכן מבטחת במוסד לביטוח לאומי.

העלות השנתית של ההצעה היא כ-11 מיליון שקל כל שנה. זה יבוא מענף זיקנה ושאירים במוסד לביטוח לאומי. אנחנו בשלב של הכנה והוועדה צריכה להחליט אם להעלות את זה לקריאה ראשונה.

היו"ר מקסים לוי:

אני מניח שיש הסכמה של כולם לדבר הזה. האם מישהו רוצה להעיר? אם יש הסכמה, אני חושב שאפשר לקבל את הצעת החוק כי היא באמת הצעה נכונה.

כמה משפחות כאלה יש בארץ?

מרים שמלצר:

אנחנו מעריכים את זה ב-1,000-1,100 משפחות שקיימות כל הזמן במערכת. כל שנה פחות או יותר יש 1,000-1,100 משפחות.

משה בוטון:

האם זה יחול גם על כאלה שנפטרו קודם? מי קבוצת האוכלוסיה שעליה זה יחול?

מרים שמלצר:

לא. זה יחול על מיקרים חדשים. לא על ההיסטוריה.

רועי קרת:

ב-1.1.96 הכנסנו את עקרת הבית ככה שהיא תהיה זכאית לביטוח הלאומי בכל הקשור לענף זיקנה אך לא לשאירים. זאת אומרת, היא זכאית לקיצבת זיקנה אבל אם היא נפטרת, היא לא מזכה את שאריה בקיצבה הזאת.

הסעיף הזה יחול על אישה שנפטרה אחרי 1.1.96. אני מודה שזאת שאלה שאנחנו נהיים מודעים לה רק הבורק ואנחנו צריכים לשקול אותה בינינו לבינינו. כניראה שזה יחול על אישה שנפטרה אחרי 1.1.96. מי שנפטרה לפני 1.1.96 - לא היתה אז בכלל זכאית לקיצבת זיקנה.

משה בוטון:

בכל מקרה אנחנו צריכים לתקן את מה שכתוב פה ב"תחילה ותחולה". כתוב: "תחילתו של חוק זה ביום י"ג בטבת התשנ"ט (1 בינואר 1999) והוא יחול על גמלת שאירים המשתלמת..." - אבל היא לא "משתלמת". צריך להגיד שזה יחול על אישה שנפטרה ב-1.1.96 או ב-1996 או ב-1999.

רועי קרת:

הכוונה היא שזה יחול אחורה. בשלב הראשון לא משנה מתי האישה נפטרה. התגמולים משולמים מהיום שהחוק עובר מאילך. למה בכל זאת זה משנה מתי היא נפטרה? כי יש קשר בין קיצבת שאירים לבין קיצבת הזיקנה. הזכאות של עקרת בית לקיצבת זיקנה מתחילה רק מ-1.1.96, שזה התאריך שממנו התחילו לבטח עקרות בית בקיצבת זיקנה. התוצאה היא שכל עקרת בית שנפטרה אחרי 1.1.96 תזכה את שאריה בקיצבת שאירים, אבל התשלום בפועל יהיה מיום פירסום החוק, או מ-1.1.99. לא ישלמו קיצבת שאירים רטרואקטיבית, על התקופה שלפני 1999.

היו"ר מקסים לוי:

אם אני מבין נכון, הוא אומר: מ-1.1.96 כל אישה שנפטרה יחול עליה מ-1.1.99 החוק הנ"ל.

משה בוטון:

בסדר, אבל צריך לכתוב את זה.

רועי קרת:

זה בעצם כתוב.

משה בוטון:

1996 בכלל לא מופיע.

היו"ר מקסים לוי:

תתקנו את זה.

רועי קרת:

העניין של 1.1.1996 לא כתוב. זה נובע מהקשר בין קיצבת שאירים לבין קיצבת הזיקנה.

משה בוטון:

אם החוק הזה יתקבל ככה, האם ברור שזה יחול על כל מי שנפטר החל מ-1.1.96?

רועי קרת:

זה בוודאי יחול על כל מי שנפטרה אחרי 1.1.96. אנחנו עוד צריכים לשקול ...

יפה מירז:

אנחנו עוד מתלבטים בשאלה לגבי מי שנפטרה לפני 1.1.96.

משה בוטון:

את זה נעביר ככה לקריאה ראשונה. אחר-כך תגמרו להתלבט.

רוני ארד:

מר רועי קרת, המספרים שאתם הבאתם כוללים את כל הנשים מאז 1996?

יפה מירז:

לא יש בעיה עם כל ההגדרה של ... 1,100 משפחות יש בשנה. בנושא של אלמנים ואלמנות יש כל הזמן תנודה. יש תנודה של גיל הילדים שמשתנה ויש שנישאים שנית. זה זז כל הזמן.

היו"ר מקסים לוי:

היא אמרה שיש 1,100 משפחות כאלה כל שנה. אבל לא בטוח שלכל 1,100 המשפחות יש ילדים בגילאים האלה.

מרים שמלצר:

בממוצע יש כל שנה כ-1,100 אלמנים שיש להם ילדים בגיל המתאים ושהאישה היתה עקרת בית.

יפה מירז:

אין משמעות מבחינה תקציבית לתאריך הפטירה.

היו"ר מקסים לוי:

אני מציע, אחרי זה תשבו לתקן את הטעון תיקון. אבל בעיקרון, אנחנו מקבלים את הצעת החוק ומאשרים אותה לקריאה ראשונה.

הישיבה ננעלה בשעה 11:55